

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗООЛОГІЇ ім. І.І. ШМАЛЬГАУЗЕНА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора Інституту
від 15.10.2026 р. № 30

УХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради Інституту
29.09.2026 р. (протокол № 7)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВІДКРИТУ НАУКУ
ІНСТИТУТУ ЗООЛОГІЇ ім. І. І. ШМАЛЬГАУЗЕНА
НАН УКРАЇНИ**

Київ – 2026

1. Загальні положення

1.1. Положення про відкриту науку Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (далі — Положення) визначає засоби реалізації відкритої науки в Інституті зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (далі — Установа, Інститут), забезпечення відкритого доступу до наукових публікацій, дослідницьких даних, препринтів та інших результатів наукових досліджень Установи, елементи інфраструктури відкритої науки Установи, механізми взаємодії з інфраструктурою відкритої науки НАН України.

Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» відкрита наука — спосіб організації та реалізації наукової і науково-технічної діяльності, що передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів, зокрема дослідницьких даних, та науково-технічної інформації (крім інформації, віднесеної відповідно до законодавства до інформації з обмеженим доступом) з можливістю їх багаторазового використання, обміну та поширення за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою прискорення науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між ученими із дотриманням авторських та суміжних прав (ст. 1).

1.2. Положення розроблено з урахуванням законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», «Про авторське право і суміжні права», «Про академічну доброчесність», а також Національного плану щодо відкритої науки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 892, інших законодавчих актів України, Концепції реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024—2030 роки, затвердженої постановою Президії НАН України від 29.11.2023 № 400, Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350 (із змінами) (далі — Положення про ВН) та інших актів НАН України, наведених у додатку 1.

1.3. У діяльності з відкритої науки в Установі беруться до уваги принципи відкритої науки, визначені Рекомендацією ЮНЕСКО щодо відкритої науки 2021 р., Директивою (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту та Ради від 20.06.2019 щодо відкритих даних та повторного використання інформації державного сектору, актами щодо реалізації Рамкової програми досліджень та інновацій ЄС «Горизонт Європа» тощо.

1.4. У цьому Положенні застосовуються визначення, наведені у Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність», Положенні про відкриту науку в НАН України та Положенні про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженому розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (зі змінами).

1.5. Положення поширюється на наукову, науково-технічну й освітню діяльність Установи, на результати наукових досліджень, на всіх працівників Установи, докторантів і здобувачів вищої освіти.

2. Мета та напрями реалізації відкритої науки в Установі

2.1. Основною метою реалізації відкритої науки в Установі є:

- поліпшення сприйняття результатів досліджень науковців Установи в інформаційному середовищі відкритої науки із застосуванням сучасних технічних та інформаційних засобів з подальшим моніторингом ефективності за допомогою наукометричних індикаторів, що сприятиме розвитку науки в Україні та міжнародного наукового співробітництва;

- розширення доступу наукової спільноти, організацій і підприємств як в Україні, так і на міжнародному рівні до наукових результатів Установи.

2.2. З метою реалізації відкритої науки Установа:

- застосовує принципи відкритої науки під час наукових досліджень відповідно до законодавства України, актів НАН України та цього Положення;
- забезпечує відкритий доступ до наукових публікацій, дослідницьких даних, препринтів та інших результатів наукових досліджень Установи, зокрема, через розміщення їх електронних копій у складових інфраструктури відкритої науки НАН України;
- здійснює заходи з трансформації періодичних видань Установи на журнали відкритого доступу;
- укладає зі своїми працівниками, докторантами, здобувачами вищої освіти договори щодо використання службових творів та дослідницьких даних з метою забезпечення відкритого доступу до них;
- забезпечує функціонування складових інфраструктури відкритої науки Установи, доступ до неї у порядку, передбаченому законодавством та актами НАН України;
- сприяє підвищенню рівня поінформованості і формування компетентності працівників з питань відкритої науки в Установі;
- здійснює заходи, спрямовані на формування й утвердження культури академічної доброчесності, дотримання працівниками її основних цінностей, принципів і правил;
- здійснює заходи з популяризації відкритої науки, залучення громадян до процесу наукових досліджень і використання їх результатів;
- здійснює заходи, спрямовані на дотримання прав інтелектуальної власності під час оприлюднення наукових публікацій, дослідницьких даних і препринтів;
- здійснює захист інформації з обмеженим доступом і персональних даних відповідно до законодавства та актів НАН України;
- бере участь у міжнародному співробітництві, міжнародних проєктах щодо відкритої науки тощо.

3. Відкритий доступ до результатів наукових досліджень

3.1. Загальні положення

3.1.1. Установа прагне забезпечити відкритий доступ до наукових публікацій (статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів), дослідницьких даних та інших результатів наукових досліджень відповідно до законодавства України, актів НАН України, умов договорів на виконання досліджень та своїх повноважень.

3.1.2. Оприлюднення наукових публікацій у наукових періодичних виданнях НАН України та наукових установ НАН України, дослідницьких даних, препринтів у складових інфраструктури відкритої науки НАН України здійснюється за публічними ліцензіями Creative Commons (далі — CC), вид яких визначений актами НАН України, та цим Положенням.

3.1.3. У разі подання наукових публікацій до наукових періодичних видань, збірників тощо установ та організацій іншого відомчого підпорядкування Установа рекомендує працівникам обирати для оприлюднення видання, що забезпечують опублікування на умовах відкритого доступу.

Для оприлюднення препринтів та/або дослідницьких даних у відповідних репозитаріях Установа рекомендує працівникам обирати такі репозитарії, що забезпечують відкритий доступ з наданням постійного цифрового ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier).

3.1.4. Працівник може розміщувати копії рукописів службових наукових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів на сайті Установи, власному сайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу у порядку, визначеному Положенням про відкриту науку (затверджено розпорядженням Президії НАН

України від 12 червня 2024 р. № 350, далі – Положення про ВН). Посилання на депоновану версію твору в подальшому може розміщуватись у соцмережах.

3.1.5. У випадку створення наукових публікацій та/або отримання дослідницьких даних під час співпраці Установи з іншими установами та організаціями чи під час виконання наукових досліджень за грантами національних, закордонних, міжнародних дослідницьких фондів (інших організацій-спонсорів) умови відкритого доступу до публікацій та/або дослідницьких даних мають бути визначені угодою між Установою та іншими установами, організаціями.

Типові випадки створення наукових публікацій та/або отримання дослідницьких даних під час вищезазначеної співпраці Установи з іншими установами та організаціями:

3.1.5.1. Ініціативне дослідження працівника.

Якщо дослідження проводиться в робочий час, з використанням матеріально-технічної бази (лабораторії, сервери, обладнання) або програмного забезпечення Інституту, такі дані автоматично вважаються службовим твором / службовим об'єктом інтелектуальної власності. Дані належать Інституту (або спільно працівнику та Інституту відповідно до ст. 429 [Цивільного кодексу України](#), якщо інше не передбачено трудовим договором).

Можливі рішення: Оформити ініціативну тему наказом по Інституту або подати службову записку на ім'я заступника директора Інституту з наукової роботи про ведення такого дослідження, щоб легалізувати статус даних.

3.1.5.2. Пошукова тематика поза межами науково-дослідних робіт (НДР).

Часто має характер попередніх експериментів для обґрунтування майбутніх НДР.

Оскільки дані отримані за участі працівника Інституту з використання ресурсів Інституту (включно з корпоративною поштою, бібліотечними доступами тощо), права на них за замовчуванням фіксуються за Інститутом.

Можливі рішення: включати етап пошукових робіт у технічні завдання чи плани розвитку лабораторій/відділів як «підготовчий етап».

3.1.5.3. Спільні збори та наукові колаборації з колегами інших установ.

У випадку обміну досвідом, генерування ідей, створення чернеток або концепцій під час спільних круглих столів чи семінарів виникає співавторство (спільна власність). Частка, яку згенерував працівник Інституту, підпадає під дію цього Положення. Інша частина належить сторонній установі.

Можливі рішення: на етапі переходу від «зборів та обговорень» до фіксації конкретних даних (протоколи, бази даних, драфти статей) сторони мають укласти договір про розподіл прав інтелектуальної власності. У договорі зазначається, який відсоток або яка частина даних належить кожній з установ.

3.1.5.4. Дослідження, розпочате ДО укладення угоди про співпрацю.

Фактично, дані збиралися у правовому вакуумі (відносно партнерства), але за участю працівника.

Кому належать дані: до моменту підписання угоди — Інституту (на підставі п. 3.1.5 цього Положення, якщо працівник діяв у межах посадових обов'язків). Партнери не мають юридичних прав на ці дані, навіть якщо вони допомагали консультативно.

Можливі рішення: При укладанні майбутньої угоди обов'язково включати пункт про ретроактивність (поширення дії угоди на відносини, що виникли до її укладення, згідно з частиною третьою статті 631 ЦКУ). Окремим додатком до угоди необхідно зафіксувати «Вхідні дані/Background IP», які кожна сторона мала станом на дату підписання, та умови використання цих раніше отриманих даних.

За відсутності угоди на наукові публікації, дослідницькі дані, створені (отримані) працівниками Установи, поширюється дія Положення про відкрити науку Установи.

3.1.6. Відкритий доступ до наукових публікацій та/або дослідницьких даних надається, якщо це не суперечить вимогам щодо нерозголошення інформації з обмеженим доступом та захисту прав інтелектуальної власності.

3.2. Наукові публікації

3.2.1. Відкритий доступ до наукових публікацій, створених працівниками Установи під час виконання наукових досліджень та розробок за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, забезпечується без будь-якої затримки з урахуванням п. 3.2.3 цього Положення:

а) у разі оприлюднення наукових публікацій в наукових періодичних виданнях Установи через:

— надання відкритого доступу до наукових статей у випадку їх опублікування в електронних виданнях або після їх опублікування у паперових виданнях на вебресурсах цих видань;

— передання електронних копій наукових періодичних видань до Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського для розміщення їх у відкритому доступі у Репозитарії наукових текстів НАН України;

б) у разі оприлюднення інших наукових публікацій через надання відкритого доступу на власному вебресурсі Установи або інших спеціалізованих ресурсах, що визначені Установою.

3.2.2. Для наукових публікацій (статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів) у періодичних наукових виданнях Установи, препринтів відкритий доступ рекомендовано надавати з застосуванням ВД «Академперіодика» НАН України для наукових журналів, для яких він є видавцем і підготовка та випуск яких здійснюється ним у межах Програми підтримки журналів НАН України.

При цьому враховувати, що згідно п. 7.5.4 Положення про ВН, установи-видавці, наукові журнали та інші періодичні видання, які включені до баз даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, якщо вони на момент набрання 01.01.2023 чинності Законом України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 № 2811-IX використовували певний вид ліцензії СС щодо наукових публікацій періодичного видання, використовують зазначений вид ліцензії або вид ліцензії, визначений для наукових публікацій цим Положенням.

3.2.3. Якщо видавець установлює ембарго або обмежує самоархівування, працівник розміщує прийнятий до друку авторський рукопис (без видавничої верстки) у репозитарії Установи, Архіві препринтів НАН України чи іншому репозитарії відкритого доступу у строк і на умовах, дозволених ліцензійним договором або політикою видавця. Якщо розміщення рукопису заборонене, у репозитарії розміщуються метадані публікації.

3.2.4. Якщо відносно службової наукової публікації, створеної в Установі, національний видавець, що не є установою НАН України, чи іноземний видавець застосовує ембарго, або не передбачає здійснювати надання відкритого доступу до публікації, або надає його на платній основі, працівник Установи може розмістити рукопис такої публікації з описом основних результатів дослідження у відкритому доступі в репозитарії Установи або Архіві препринтів НАН України, іншому репозитарії відкритого доступу, визначеному Установою, якщо це не суперечить умовам ліцензійного договору з видавцем.

3.2.5. Питання розміщення у відкритому доступі монографічних видань вирішується Установою з урахуванням умов підготовки і випуску такого видання: повністю або частково за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України та коштів інших установ, організацій, організацій-видавців і умов договорів з такими організаціями. Пріоритетним є надання відкритого доступу до повних текстів таких видань.

Якщо Установою оприлюднюється у відкритому доступі монографічне видання, відкритий доступ до видання здійснюється за ліцензіями CC-BY-NC-ND або CC-BY-ND за рішенням Установи.

3.2.6. У випадку, коли працівник Установи підготував наукову (науково-популярну) публікацію, яка не є службовим твором, він набуває майнові права інтелектуальної власності на такий твір і самостійно вирішує питання розпорядження ними щодо такої публікації та її опублікування. Установа підтримує дії працівника та політики видавців, спрямовані на надання відкритого доступу до таких публікацій.

3.3. Препринти

3.3.1. Установа сприяє оприлюдненню службових препринтів, створених під час виконання наукових досліджень за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, що містять результати наукової, науково-технічної діяльності.

Як препринти можуть бути також оприлюднені:

— основні результати наукового дослідження, що увійшли до наукової публікації, з оприлюдненням такого препринта перед опублікуванням наукової публікації з метою пришвидшення розповсюдження результатів досліджень та визначення пріоритету в їх отриманні;

— рукопис статті, поданий до опублікування; рукопис статті після рецензування, прийнятий до опублікування у наукових періодичних виданнях НАН України та наукових установах НАН України, а також у виданнях інших організацій.

Пріоритет наукових назв тварин визначається відповідно до Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури. Препринти й рукописи, що містять нові наукові назви або інші номенклатурні акти, рекомендується не оприлюднювати до опублікування праці; у разі оприлюднення вони мають містити застереження відповідно до статті 8.3 зазначеного кодексу.

3.3.2. Для препринтів відкритий доступ надається з застосуванням ліцензії CC-BY-NC-ND.

3.3.3. Установа рекомендує працівникам розміщувати службові препринти у відкритому доступі в репозитарії Установи або Архіві препринтів НАН України, іншому репозитарії відкритого доступу, визначеному Установою.

У випадку підготовки та подання до наукового журналу / видавництва рукопису наукової публікації, підготовленого на основі оприлюдненого препринта, працівник Установи повинен вказати це у рукописі та зазначити відповідний ідентифікатор DOI препринта.

3.3.4. Інші умови забезпечення відкритого доступу до препринтів є такими ж, як визначені для наукових публікацій у пункті 3.2 цього Положення.

3.4. Дослідницькі дані

3.4.1. Відкритий доступ до службових дослідницьких даних, отриманих працівниками Установи під час виконання наукових досліджень та розробок за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, забезпечується працівниками Установи через їх оприлюднення у репозитаріях дослідницьких даних.

Оприлюдненню підлягають дослідницькі дані, необхідні для підтвердження результатів опублікованих праць.

Рекомендовано оприлюднювати набори службових дослідницьких даних у Репозитарії відкритих даних НАН України. Якщо Репозитарій відкритих даних НАН України не відповідає всім вимогам наукових досліджень та розробок щодо оприлюднення даних,

зокрема вимогам організацій-спонсорів досліджень, такі дані можуть бути розміщені в інших репозитаріях даних (наприклад, спеціалізованих для відкритих кодів програм, відеоматеріалів, географічних даних тощо). У випадку підготовки та подання до наукового журналу / видавництва рукопису наукової публікації, підготовленого на основі оприлюднених наборів службових дослідницьких даних, працівник Установи повинен вказати це у рукописі та зазначити відповідний ідентифікатор DOI набору дослідницьких даних.

3.4.2. Для дослідницьких даних відкритий доступ в репозитарії даних Установи (*за наявності*) та у Репозитарії відкритих даних НАН України надається за ліцензією CC-BY 4.0 «Зазначення Авторства 4.0 Міжнародна» (Attribution 4.0 International), що дозволяє відтворювати та розповсюджувати дані в цілому, їхні частини з некомерційною та комерційною метою з зобов'язанням зазначати депозитора (ів) дослідницьких даних і будь-яких інших осіб, визначених як такі, що мають бути згадані, та можливістю створювати, відтворювати та розповсюджувати похідні твори з використанням таких даних.

Положення щодо застосування ліцензії CC BY 4.0 для дослідницьких даних зазначаються в електронному договорі на використання дослідницьких даних між депозитором дослідницьких даних та розпорядником Репозитарію відкритих даних НАН України (пп.7.7.2 п.7.7 Положення про ВН).

В інших репозитаріях застосовуються ліцензійні умови, передбачені правилами відповідного репозиторію.

3.4.3. Оприлюднення службових дослідницьких даних, отриманих за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, у вигляді самостійних наборів даних, що депонуються у зазначених в цьому Положенні репозитаріях даних, здійснюється на підставі дозволу, який Установа надає працівникові у наступному порядку:

Не пізніше ніж за 10 робочих днів до запланованої дати оприлюднення працівник подає на ім'я заступника директора з наукової роботи заяву про оприлюднення дослідницьких даних з описом обсягу та вмісту даних, що плануються до оприлюднення (за довільною формою) та доданим до цієї заяви письмовим висновком керівника відповідної науково-дослідної роботи про відсутність у даних інформації з обмеженим доступом.

Заступник директора з наукової роботи протягом 5 робочих днів з дня отримання заяви видає письмовий дозвіл на оприлюднення даних або надає вмотивовану відмову (відмова надається, зокрема, але не виключно, в разі наявності відомостей, що становлять державну таємницю). У разі ненадання відповіді у встановлений строк дозвіл вважається наданим.

При оприлюдненні даних працівник зобов'язаний зазначити офіційну назву Інституту та номер (номери) державної реєстрації НДР або джерело фінансування (грант) НДР, у межах якої (яких) отримано дані.

DOI-ідентифікатор набору оприлюднених даних передається до матеріалів Звіту про науково-дослідну роботу.

Викладений вище порядок оприлюднення службових дослідницьких даних не застосовується до депонування даних у спеціалізованих міжнародних базах (GenBank, BOLD, GBIF, ZooBank тощо) та до додаткових матеріалів, що подаються разом із рукописом на вимогу видавця.

3.4.4. Умови використання дослідницьких даних, одержаних в Установі за договорами з юридичними та фізичними особами, а також у Центрах колективного користування науковим обладнанням, визначаються цими договорами.

3.5. Звіти про виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок

3.5.1. Звіти Установи про виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, виконані за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, якщо умовами фінансування досліджень передбачено оприлюднення таких звітів у відкритому доступі, не мають містити інформації з обмеженим доступом, що

становить державну таємницю; службової та/або конфіденційної інформації; комерційної таємниці / ноу-хау, зокрема опису, формули, креслення незареєстрованих винаходів та інших незареєстрованих об'єктів права інтелектуальної власності, а також іншої інформації, обмежений доступ до якої визначено законодавством.

3.6. Метадані

3.6.1. Оприлюднення метаданих наукових публікацій, дослідницьких даних, іншої інформації здійснюється із застосуванням ліцензії відкритого доступу, визначеної Положенням про відкриту науку в НАН України, а саме: CC0 1.0 «Універсальна (CC0 1.0) Передання до Суспільного Надбання» (CC0 1.0 Universal (CC0 1.0) Public Domain Dedication).

Інформацію про застосування ліцензії CC0 1.0 до метаданих Установа зазначає на своєму вебсайті та на вебресурсах своїх періодичних видань.

3.7. Забезпечення відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних

3.7.1. Відповідно до ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» майнові права на службові наукові публікації (службові твори) переходять до роботодавця (Установи) з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

3.7.2. Майнові права на інформацію, що містить дослідницькі дані, створену у ході виконання Установою науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які фінансуються НАН України за рахунок бюджетних коштів, належать Установі як виконавцю робіт відповідно до ст. 64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», ст. 11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», ст. 2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст. 429 Цивільного кодексу України.

3.7.3. З метою визначення прав працівника щодо опублікування (оприлюднення) у відкритому доступі службових наукових публікацій та дослідницьких даних Установа укладає з працівником додаткову угоду до трудового договору (контракту) або трудовий договір відповідно до ст. 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права», Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (зі змінами) та розпорядження Президії НАН України від 08.11.2024 № 609 «Про внесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних», яким затверджені Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, визначені в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України, і Примірні додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані (далі — Додаткова угода).

3.8. Наукові колекції та колекційні дані.

3.8.1. Наукові колекції Установи (біологічні, геологічні, палеонтологічні, археологічні, цифрові, музейні тощо), а також пов'язані з ними колекційні бази даних є невід'ємною складовою наукового потенціалу Установи та об'єктом регулювання цього Положення.

3.8.2. Колекційні бази даних Установи підлягають обов'язковій оцифровці, систематизації та інтеграції до глобальних тематичних мереж і агрегаторів відкритих даних (наприклад, GBIF, DiSSCo тощо) із дотриманням міжнародних стандартів метаданих (зокрема, Darwin Core, ABCD).

3.8.3. Усі нові надходження до наукових колекцій, отримані під час виконання планових НДР або ініціативних досліджень, мають бути внесені до відповідної колекційної бази даних не пізніше 45 календарних днів з моменту їх фіксації чи верифікації.

3.8.4. Доступ до колекційних даних надається за принципом «відкритий за замовчуванням» з урахуванням обмежень, передбачених цим Положенням (наприклад, приховування точних координат рідкісних видів, що перебувають під загрозою зникнення, з метою їх захисту).

4. Організація реалізації відкритої науки в Установі

4.1. Реалізацію відкритої науки в Установі організовують і здійснюють дирекція Установи, Вчена рада Установи, Рада молодих вчених Установи, наукові підрозділи та працівники Установи.

4.2. Дирекція Установи:

- організує реалізацію відкритої науки в Установі;
- затверджує наказом директора Положення про відкриту науку в Установі;
- наказом директора Інституту створює Робочу групу з відкритої науки, призначає осіб до складу цієї Робочої групи та визначає функціональні права і обов'язки призначених осіб.

До функцій Робочої групи відносяться:

- розгляд питання реалізації відкритої науки в установі, підготовку документів для реалізації відкритої науки;
- здійснення діяльності з упровадження стандартів FAIR для управління дослідницькими даними;
- розробка та підтримка впровадження політики управління даними на рівні установи;
- координація застосування відкритого доступу до результатів досліджень, використання ліцензій відкритого доступу, дотримання прав інтелектуальної власності, надання підтримки працівникам з цих питань;
- сприяння забезпеченню відкритого доступу до результатів досліджень через розміщення їх у Репозитарії відкритих даних НАН України, Архіві препринтів НАН України та інших репозитаріях та архівах відкритого доступу та інтеграції з національними та міжнародними платформами відкритої науки;
- надання підтримки залученню працівників Установи до навчальних заходів, тренінгів з відкритої науки;
- сприяння розвитку зв'язків Установи та її працівників з громадськістю, поширенню знань та впровадження практик відкритої науки;
- здійснення моніторингу та розгляд результатів реалізації відкритої науки в Установі;
- призначає особу (осіб), що відповідатиме (відповідатимуть) за взаємодію з Харвестером, Платформою репозитаріїв та Репозитарієм відкритих даних НАН України.

4.3. Вчена Рада Установи:

- визначає напрями розвитку та організаційні принципи реалізації відкритої науки в Установі;
- розглядає та схвалює проєкт Положення про відкриту науку Установи, що затверджується наказом директора Установи;
- розглядає реалізацію в Установі принципів відкритої науки.

4.4. Наукові підрозділи Установи здійснюють реалізацію принципів відкритої науки у ході виконання наукових досліджень і оприлюднення їх результатів.

4.5. Працівники Установи, докторанти, здобувачі вищої освіти:

а) набувають права на опублікування (оприлюднення) службових наукових публікацій, препринтів (далі — Твір) та дослідницьких даних у порядку, визначеному актами НАН України та п. 3 цього Положення, зокрема:

- право інтерактивного надання доступу до копії рукопису: службової наукової публікації, яку передбачено подати для опублікування; наукової публікації, прийнятої до друку; службового препринта в репозитарії Установи, на вебсайті Установи, власному вебсайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу;

- право на укладання з установою (організацією) — видавцем, установою, яка є розпорядником Архіву препринтів НАН України, іншими установами та організаціями, що є розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу, ліцензійного договору на використання Твору з метою опублікування (оприлюднення);

- право інтерактивного надання доступу до дослідницьких даних та на укладання з установою НАН України, яка є розпорядником Репозитарію відкритих даних НАН України, іншими установами — розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу — договору на використання дослідницьких даних з метою надання до них відкритого доступу.

б) дотримуються принципів FAIR стосовно відкритих дослідницьких даних;

в) забезпечують нерозголошення у наукових публікаціях та оприлюднених дослідницьких даних інформації з обмеженим доступом, а саме конфіденційної інформації, таємної та службової інформації, зокрема державної таємниці, комерційної таємниці, ноу-хау; дотримання прав інтелектуальної власності третіх осіб;

г) дотримуються стандартів наукової етики під час підготовки й оприлюднення наукових публікацій;

д) підвищують власні компетенції та кваліфікацію у сфері відкритої науки й управління дослідницькими даними;

е) користуються складовими інфраструктури відкритої науки НАН України відповідно до Положення про ВН, регламентів цих складових та цього Положення.

4.6. Рада молодих вчених Установи:

- залучає молодих вчених до дотримання принципів відкритої науки;
- бере участь у моніторингу результатів упровадження відкритої науки.

5. Застосування ліцензій відкритого доступу

5.1. Опублікування наукових публікацій, оприлюднення препринтів, дослідницьких даних та метаданих здійснюється із застосуванням публічних ліцензій CC (ліцензій відкритого доступу) відповідно до статей 444, 1107, 1108 ЦК України, ст. 51 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Вид ліцензій визначено Положенням про відкриту науку в НАН України.

У разі подання рукопису наукової публікації до видавця — установи НАН України зазначається вид твору (службовий, неслужбовий), а також між видавцем та автором(ами) укладається ліцензійний договір на використання твору або електронний ліцензійний договір на використання твору (договір приєднання) на умовах відкритого доступу, де вказуються:

- умови використання твору з метою публікації та відкритого доступу;
- у випадку службових творів — підстави надання автору права укласти ліцензійний договір;
- застереження щодо нерозголошення у творі автором інформації з обмеженим доступом;

- застереження щодо відсутності порушення автором прав інтелектуальної власності інших осіб;
- зазначення щодо існування цього рукопису у вигляді препринту у відкритому доступі;
- зазначення, чи передбачено оприлюднення твору разом з посиланням на препринт та/або дослідницькі дані, потрібні для підтвердження наведених у творі результатів досліджень. У випадку, якщо це передбачено, у договорі зазначається посилання на дані та/або препринти у Репозитарії даних та Архіві препринтів відповідно;
- вид Ліцензії Creative Commons на використання твору, препринту та/або дослідницьких даних тощо.

Примірна форма електронного ліцензійного договору на використання твору (договору приєднання) та примірна форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу затверджені розпорядженнями Президії НАН України від 13.06.2024 № 352 (додатки 1, 2) та від 14.11.2024 № 625 (додаток 11).

5.2. Питання використання (невикористання) ліцензій СС для тез виступів на наукових заходах, а також укладання ліцензійних договорів на використання твору з авторами тез виступів вирішує Установа як видавець матеріалів наукових заходів або установа, яка є організаторами цих заходів.

У разі використання ліцензій СС застосовується один із видів ліцензій, наведених у п. 7.5 Положення про ВН.

6. Захист від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та прав на інформацію

6.1. Наукові публікації, препринти та дослідницькі дані, що оприлюднює Установа та працівники Установи:

- а) не мають містити інформації з обмеженим доступом: конфіденційної, таємної та службової, а саме державної таємниці, комерційної таємниці, ноу-хау;
- б) не мають містити творів, частин творів, інформації, наведених з порушенням прав інтелектуальної власності та прав на інформацію інших осіб.

6.2. Установа з метою забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом від розкриття:

- а) здійснює заходи щодо захисту від розголошення:
 - державної таємниці та службової інформації відповідно до законодавства, розпорядження Президії НАН України від 24.09.2024 № 524 «Про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, у Національній академії наук України»;
 - комерційної таємниці, конфіденційної інформації відповідно до законодавства та п. 9 «Захист комерційної таємниці, конфіденційної інформації від розголошення» Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України;
- б) зазначає у ліцензійному договорі на використання твору між автором та Установою, договорі на використання твору в Архіві препринтів та договорі на використання дослідницьких даних у Репозитарії даних зобов'язання автора не оприлюднювати інформацію з обмеженим доступом у наукових періодичних та інших виданнях Установи;
- в) визнає можливим її оприлюднення у разі отримання висновку комісії або дозволу заступника директора з наукової роботи про можливість оприлюднення (пп.3.4.3 п.3.4 цього Положення);
- г) забезпечує маскування (генералізацію) координат знахідок видів, занесених до Червоної книги України та додатків міжнародних конвенцій, видів, вразливих до

колекціонування, під час оприлюднення наборів даних — з посиланням на принцип FAIR «as open as possible, as closed as necessary».

Визначити наступний ступінь генералізації: 10 км.

З метою дотримання вимог національної безпеки в умовах дії воєнного стану, а також для захисту вразливих елементів довкілля, Установа застосовує обов'язкове маскування (генералізацію) точних географічних координат знахідок у відкритих колекційних базах даних.

Генералізації до рівня 10x10 км підлягають:

- координати знахідок, що розташовані в межах або в безпосередній близькості до об'єктів критичної, військової чи логістичної інфраструктури, оборонних ліній, а також на територіях, де ведуться (або велись) бойові дії чи які перебувають під тимчасовою окупацією;

- локалітети популяцій рідкісних, реліктових, ендемічних видів, а також видів, що занесені до Червоної книги України та Міжнародного союзу охорони природи (МСОП), якщо оприлюднення точних координат створює ризик їхнього знищення, браконьєрства чи надмірного антропогенного тиску.

Повні (точні) геопросторові дані зберігаються виключно у закритому контурі інфраструктури Установи та можуть надаватися третім особам (органам державної влади, науковим інституціям) за рішенням Робочої групи з відкритої науки на підставі офіційного обґрунтованого запиту.

Вимоги цього підпункту «г» не поширюється на типові місцезнаходження в таксономічних публікаціях.

6.3. Установа прагне, щоб використання у наукових публікаціях, дослідницьких даних, які оприлюднюють Установа або працівники Установи, творів (їхніх уривків), а також дослідницьких даних, права на які належать іншим особам, здійснювалося лише у випадках:

- вільного використання творів з метою цитування та в інших випадках, визначених статтями 22-28 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

- використання творів, дослідницьких даних, до яких надано доступ за ліцензією відкритого доступу, відповідно до умов цієї ліцензії;

- отримання дозволу на використання творів, дослідницьких даних на підставі ліцензійного договору, інших правочинів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

6.4. Відкритий доступ та персональні дані.

6.4.1. Обробка та захист персональних даних забезпечується розпорядниками відповідних елементів інфраструктури відкритої науки НАН України з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних» і здійснюється при збиранні, реєстрації, накопиченні, зберіганні, адаптуванні, зміні, поновленні, використанні і поширенні (розповсюдженні, реалізації, передачі), знеособленні, знищенні персональних даних, у тому числі з використанням інформаційних (автоматизованих) систем:

1) Установою — видавцем. У випадку, коли автор передає рукопис наукової публікації Установі-видавцю, Установа є володільцем цих персональних даних і отримує письмову згоду автора на обробку персональних даних, яка може бути включена у згоду на обробку персональних даних, надану працівником Установи як роботодавцю (власнику службових творів) під час прийняття на роботу, так і на підставі окремої угоди, та вимагає наявності в Установі затвердженого порядку обробки та захисту персональних даних;

2) розпорядниками Репозитарію даних та Архіву препринтів — у випадку надання персональних даних авторами, які передають електронні копії препринтів або дослідницьких даних у відповідні репозитарії, у разі реєстрації сторонніх користувачів, у порядку, який визначається Регламентом відповідного репозитарію.

6.4.2. Згода на обробку персональних даних може бути надана як окремим документом, який підписує суб'єкт персональних даних, чи відповідним позначенням в електронному вигляді, однією з умов договору, або це може бути будь-яка інша форма, яка дасть змогу зробити висновок про її надання в добровільному порядку.

6.4.3. Кожен володілець відповідної бази персональних даних розробляє свою політику конфіденційності (порядок обробки і захисту персональних даних), яка міститиме інформацію про мету обробки та склад персональних даних, порядок їх передачі, зберігання, забезпечення технічних можливостей відкликання згоди на обробку персональних даних, виключення несанкціонованого доступу до персональних даних, що обробляються, та до роботи технічного і програмного комплексу, за допомогою якого здійснюється обробка персональних даних тощо.

7. Управління дослідницькими даними

7.1. Управління дослідницькими даними здійснюється в Установі у випадках, передбачених законодавством та актами НАН України.

7.2. Управління дослідницькими даними здійснюється на підставі плану управління дослідницькими даними з дотриманням принципів FAIR, академічної доброчесності та вимог законодавства у сфері захисту персональних даних та інтелектуальної власності.

7.2.1. План управління даними: випадки, складання та погодження.

7.2.1.1. Випадки обов'язкового складання Плану управління даними.

Розробка та ведення Плану управління даними є обов'язковими для наукових досліджень і розробок (НДР), які:

Фінансуються за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України (зокрема, базове та грантове фінансування Національного фонду досліджень України) і в разі, якщо вимога щодо наявності Плану управління даними передбачена нормативно-правовими актами уповноважених державних органів (КМ України, НАН України, МОН України і інших державних органів відповідно до наданих їм повноважень);

Виконуються в межах міжнародних грантових програм (Horizon Europe тощо), де План управління даними є обов'язковою умовою грантової угоди;

Містять персональні/чутливі дані, що потребують знеособлення (анонімізації).

7.2.1.2. Порядок погодження Плану управління даними:

План управління даними розробляється відповідальним виконавцем та затверджується керівником наукової теми за підтверджувальною візою куратора з управління дослідницькими даними Установи на етапі підготовки технічного завдання (ТЗ) або протягом 30 календарних днів з моменту старту НДР.

Типова форма Плану управління даними затверджується Вченою радою.

У разі зміни методології чи джерел фінансування Плану управління даними, План оновлюється та повторно погоджується протягом 30 календарних днів з моменту виникнення змін.

7.2.1.3. Місце та строки зберігання даних до оприлюднення

Місце зберігання (Локальний репозитарій):

До оприлюднення службові дослідницькі дані зберігаються у сховищі Установи (за його наявності) та/або в інших сховищах, що забезпечують контроль доступу й резервне

копіювання. Допускається зберігання робочих копій на особистих носіях і в хмарних сервісах за умови їх регулярної синхронізації з основним сховищем. Первинні записи на паперових носіях (польові щоденники, етикетки тощо) зберігаються у відповідному науковому підрозділі.

Строк зберігання до оприлюднення:

Первинні та похідні дані зберігаються в локальному закритому сховищі протягом усього строку виконання НДР.

Дослідницькі дані, на яких ґрунтуються опубліковані результати, оприлюднюються або депонуються не пізніше дати опублікування відповідної праці. Інші службові дослідницькі дані зберігаються в Установі не менше 10 років після завершення НДР.

7.3. Систему управління науковими даними та впровадження політики Відкритої науки в Установі складають:

- Робоча група з відкритої науки Інституту (стратегічно-контрольний рівень);
- Куратор з управління даними / Data Stewards (методологічно-консультаційний рівень);
- Особа, відповідальна за взаємодію з Харвестером і Репозиторієм (операційно-технічний рівень);
- Дослідники (наукові працівники Інституту).

7.3.1. Робоча група з відкритої науки:

- є колегіальним дорадчо-консультаційним органом Інституту, склад якого затверджується наказом Директора Інституту за погодженням з Вченою радою;
- розробляє, оновлює та подає на затвердження керівництву внутрішні нормативні документи, інструкції та рекомендації у сфері Відкритої науки та управління науковими даними;
- здійснює щорічний моніторинг та аудит стану виконання підрозділами Інституту вимог щодо депонування та відкриття наукових даних;
- виступає арбітром та приймає остаточні рішення у спірних питаннях щодо належності даних, комерційної таємниці, конфлікту інтересів та етичних аспектів;
- розглядає обґрунтовані запити дослідників та погоджує винятки (повне або часткове обмеження доступу, встановлення ембарго) щодо оприлюднення конкретних наборів даних (датасетів).

7.3.2. Куратор з управління дослідницькими даними Установи (Data Steward) — це уповноважений працівник Установи, який забезпечує координацію процесів управління дослідницькими даними за принципами FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).

Функції куратора з управління дослідницькими даними Установи покладаються на працівника Установи, кандидатура якого схвалена Вченою радою і затверджена наказом директора Установи.

Функції куратора даних містять:

- підтримку реалізації політики управління даними на рівні установи;
- надання консультацій працівникам щодо форматів даних, підготовки метаданих, вибору сховищ;
- підтримку розміщення даних Установи в Репозитарії відкритих даних НАН України;
- сприяння навчанню працівників щодо розміщення дослідницьких даних у відкритому доступі та управління даними.

До обов'язків куратора з управління дослідницькими даними Установи належить:

- контроль за дотриманням працівниками вимог затверджених Планів управління даними;
- надання методичної допомоги дослідникам щодо вибору форматів даних, структурування метаданих, анонімізації конфіденційної інформації та вибору ліцензій (наприклад, Creative Commons) для оприлюднення;
- первинна експертиза наборів даних (перевірка комплектності, коректності метаданих та валідності файлів);
- реєстрація та облік інституційних наборів даних, яким присвоєно міжнародні цифрові ідентифікатори (DOI).

7.3.3. Особа, відповідальна за взаємодію з Харвестером і Репозиторієм:

- є технічним адміністратором (визначається з-поміж фахівців ІТ-підрозділу, наукової бібліотеки або науково-організаційного відділу) та підпорядковується у межах цих функцій Робочій групі;
- здійснює первинний технічний контроль файлів, що завантажуються дослідниками до інституційного Репозиторію (перевірка на цілісність, відсутність вірусів, відповідність формату);
- проводить верифікацію заповнення обов'язкових полів метаданих (авторство, зв'язок з номером держреєстрації НДР, наявність цифрових ідентифікаторів) перед остаточним затвердженням публікації датасету;
- забезпечує безперебійне функціонування, адміністрування та моніторинг протоколів автоматизованого обміну даними (OAI-PMH тощо) між інституційним Репозиторієм та Національним харвестером відкритих даних чи іншими міжнародними агрегаторами;
- забезпечує інтеграцію Репозиторію із зовнішніми реєстрами унікальних ідентифікаторів (присвоєння DOI наборам даних, зв'язок з ORCID авторів) та веде облік статистики використання (перегляди, завантаження, цитування) з поданням звітів Робочій групі.

7.4. Технічний та безпековий контроль за локальним сховищем Установи, розподіл прав доступу між виконавцями тем покладається на відповідального за ІТ-забезпечення.

8. Використання Інфраструктури відкритої науки НАН України

8.1. Установа та працівники Установи користуються Інфраструктурою відкритої науки НАН України, що включає:

- Харвестер відкритої науки НАН України;
- Універсальну видавничу платформу журналів НАН України;
- Репозитарій наукових текстів НАН України;
- Репозитарій відкритих даних НАН України;
- Архів препринтів НАН України;
- Центр компетенції з управління дослідницькими даними;
- Платформу репозитаріїв установ НАН України;
- центри колективного користування науковим обладнанням;
- інші складові, визначені актами НАН України.

8.2. Установа та працівники Установи:

8.2.1. Використовують Харвестер відкритої науки НАН України для:

- централізованого постачання метаданих наукових публікацій у міжнародні пошукові системи наукових робіт, зокрема, BASE, CORE, OpenAIRE, OpenDOAR;
- організації персональної бібліотеки в особистому кабінеті Харвестеру;
- пошуку відкритих наукових публікацій, дослідницьких даних, препринтів, що створюються в установах НАН України.

8.2.2. Можуть розміщувати періодичні наукові видання на Універсальній видавничій платформі журналів НАН України, що забезпечує відкритий доступ, інтеграцію в інфраструктуру відкритої науки НАН України, інформацію про публікації в українських, європейських та інших міжнародних пошукових системах відкритої науки, програмно-технічну базу для організації роботи редакції на всіх етапах видавничого процесу, навчання і консультативну допомогу.

8.2.3. Передають електронні копії періодичних наукових видань до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (далі — НБУВ) з метою забезпечення збереження видань та їх надання у відкритому доступі у Репозитарії наукових текстів НАН України, а також можуть передавати до Репозитарію електронні версії монографій, підручників, навчальних посібників; користуються Репозитарієм для пошуку і доступу до повних текстів публікацій у періодичних наукових виданнях НАН України й установ НАН України, інших наукових публікацій;

8.2.4. В разі врахування рекомендації пп. 3.4.1 п.3.4 цього Положення, розміщують набори відкритих дослідницьких даних у Репозитарії відкритих даних НАН України як пріоритетному ресурсі або в інших репозитаріях відкритого доступу відповідно до п. 3.4.1 цього Положення; ініціюють створення окремого розділу Установи у Репозитарії відкритих даних НАН України.

8.2.5. Відповідно до рекомендацій пп. 3.3.3 п.3.3 цього Положення розміщують службові препринти у відкритому доступі в репозитарії Установи або Архіві препринтів НАН України, іншому репозитарії відкритого доступу, визначеному Установою.

8.2.6. Проходять навчальні семінари з відкритої науки та інфраструктури відкритої науки НАН України, отримують консультації та допомогу в розміщенні наборів даних у Центрі компетенції з управління дослідницькими даними.

8.2.7. Налаштовують Репозитарій Установи на Платформі репозитаріїв установ НАН України та здійснюють управління Репозитарієм.

Репозитарій Установи:

- комплексно представляє у розрізі Установи та підрозділів Установи оприлюднені наукові публікації, препринти, дослідницькі дані та інші результати досліджень Установи в українських та іноземних інтернет-ресурсах, їхні метадані з прямим посиланням на місце знаходження оригінальних текстів;

- забезпечує автоматичне і напівавтоматичне наповнення (за ROR Установи, ORCID співробітників, DOI статей / тез / монографій / препринтів / наборів дослідницьких даних, вебпосиланнями на коди програм, електронні публікації, дисертації, науково-технічні звіти, відеокурси, вебсайти тощо);

- надає можливість динамічного представлення наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних та інших оприлюднених результатів досліджень структурних підрозділів Установи;

- надає можливість отримувати статистичні дані та генерувати звіти з відбором типів публікацій за потрібний період для Установи, підрозділу, окремого науковця (з метою спрощення підготовки до атестацій, річних звітів, конкурсів тощо).

8.3. Порядок користування інфраструктурою відкритої науки НАН України визначений Положенням про відкриту науку, іншими актами НАН України, а також регламентами складових інфраструктури.

8.4. Інформація щодо сервісів елементів інфраструктури відкритої науки НАН України наведена на Порталі відкритої науки НАН України (<https://openscience.nas.gov.ua/>).

9. Інфраструктура відкритої науки Установи

9.1. Установа визначає склад своєї інфраструктури відкритої науки.

До інфраструктури відкритої науки Установи можуть, зокрема, входити:

- репозитарій Установи, що забезпечує комплексне представлення наукових результатів установи;

- наукові колекції та колекційні дані;

- наукові періодичні видання відкритого доступу Установи. Установа підтримує випуск наукових періодичних видань як видань відкритого доступу з урахуванням актів НАН України щодо журналів відкритого доступу;

- центр колективного користування науковим обладнанням;

- науково-технічна бібліотека Установи ;

- інші елементи інфраструктури відкритої науки Установи.

10. Моніторинг реалізації відкритої науки в Установі

10.1. Моніторинг реалізації відкритої науки в Установі здійснюється в порядку, визначеному законодавством та актами НАН України. Установа також може здійснювати моніторинг відкритої науки за власними підходами.

10.2. Інформація стосовно реалізації відкритої науки в Установі відображається у річних звітах Установи про діяльність у звітному році у встановленому порядку.

11. Прикінцеві положення

11.1. Дане Положення є чинним з моменту видання наказу про затвердження Положення директором Установи після схвалення цього Положення на засіданні Вченої ради.

11.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються на засіданні Вченої ради та затверджуються директором Установи.

11.3. Перегляд цього Положення здійснюється не рідше ніж раз на три роки або в разі внесення змін до актів НАН України.

11.4. Відповідальність та контроль за виконанням цього Положення несуть посадові особи Установи відповідно до їхніх функціональних обов'язків.

Нормативні акти НАН України з питань відкритої науки. Ч. 1: Загальні питання.

<https://openscience.nas.gov.ua/storage/editor/files/zbirnyk-akty-nan-ukrainy-vn-chastina-1-10-12-2025.pdf>

1. Концепція реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024–2030 роки, затверджена постановою Президії НАН України від 29.11.2023 № 400.

2. Положення про відкриту науку в НАН України, затверджене розпорядженням НАН України від 12.06.2024 № 350.

3. Розділ 6.5. Відкритий доступ до наукових публікацій та охорона прав інтелектуальної власності Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15 «Про підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності» (із змінами).

4. У Розпорядженні НАН України “Пронесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних” від 08.11.2024 № 609:

Зміни, що вносяться до розпоряджень Президії НАН України щодо реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних;

Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9);

Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані (додаток 10).

5. У Розпорядженні НАН України «Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування ліцензій відкритого доступу» від 13.06.2024 № 352:

Примірна форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 1);

Примірна форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 2);

Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права (додаток 3);

Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 4);

Рекомендації з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (додаток 5);

Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 6).

6. У Розпорядженні “Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України” від 14.11.2024 № 625:

Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу (додаток 11).

7. Постанова НАН України від 20.03.2024 №127 “Про затвердження Положення про журнал відкритого доступу НАН України”.

Нормативні акти НАН України з питань відкритої науки. Ч. 2: Регламенти діяльності складових інфраструктури відкритої науки НАН України.

<https://openscience.nas.gov.ua/storage/editor/files/zbirnyk-akty-nan-ukrainy-vn-chastina-2-15-12-2025.pdf>

1. Регламент Харвестеру відкритої науки НАН України (Схвалено Протокол засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України 26 грудня 2024 р. № 24/4).
2. Регламент Універсальної видавничої платформи журналів НАН України (Схвалено Протокол засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України 26 грудня 2024 р. № 24/4).
3. Регламент Репозитарію наукових текстів НАН України. Вебсайт “Журнали установ НАН України” (Схвалено Протокол засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України 26 грудня 2024 р. № 24/4).
4. Регламент Репозитарію відкритих даних НАН України (Схвалено Протокол засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України 26 грудня 2024 р. № 24/4).
5. Регламент Архіву препринтів НАН України (Схвалено Протокол засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України 26 грудня 2024 р. № 24/4).

**Примірна додаткова угода¹
до трудового договору (контракту) з працівником установи
НАН України щодо майнових прав на службовий твір
та службові дослідницькі дані**

«___» _____ 202__ р.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові) (далі – Працівник), з яким _____ (установа НАН України) укладено трудовий договір (контракт) згідно з наказом від «___» _____ 202__ № _____,

та _____ (установа НАН України) в особі директора _____ (прізвище, ім'я, по батькові), що діє на підставі Статуту (далі – Роботодавець) (далі – Сторони),

керуючись:

– статтями 1, 12, 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»; ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.429 Цивільного кодексу України;

– Положенням про відкриту науку в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350;

– Положенням про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами),

з метою забезпечення відкритого доступу до службових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів (далі – Твори) та

¹Під час прийняття працівника на роботу та укладання з ним письмового трудового договору (контракту) зміст п.1 Додаткової угоди до трудового договору викладається безпосередньо в тексті трудового договору (контракту).

дослідницьких даних й надання працівнику можливостей здійснення опублікування (оприлюднення) службових Творів та дослідницьких даних уклали цю додаткову угоду до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані про таке:

Сторони визначають, що розподіл майнових прав на службові статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів, препринти та службові дослідницькі дані здійснюється згідно з Умовами розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9 до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

Роботодавець

(назва установи)

(м.п.)

Працівник

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)